

Rozpočet obecní. Rozpočet obce na tento rok činí při řádném hospodaření:

součet řádné potřeby činí 37 908 Kč

součet řádné úhrady činí 21 773 Kč

jeví se tudíž schodek 16 135 Kč

Tento schodek uhradí se přirážkami k přímým daním a to 200% daň domovní a činžovní, a 250% ostatní daně.

Nakažlivé nemoci. Ku konci roku řadí nemoc chřipka, která se v obci tak rozšířila, že skoro v každém čísle byl případ onemocnění. Deštivé počasí a stálá mlha pomáhá nemoci této v šíření mezi obyvatelstvem. Nezaměstnanost, která zavinila tolik podvýživy a nemocí se také stále rozmáhá a tak místo, abychom s novým rokem vstupovali v lepší a spokojenější dny s veselejší myslí, běříme na sebe tíhu, která nás hrbí stále víc a víc k zemi. Nic na světě ale netrvá věky – všechno má svůj počátek a konec. Doufejme, že přijdou zase lepší a veselejší časy a proto s chutí do práce za něčím novým a lepším.

Rok 1933. Uplynul zase rok a změnilo se věci, na něž se časem zapomíná. Zde po letech nám vyvstanou znovu jako v zrcadle a proto čtème a vzpomínáme.

Rozpočet obecní. Na první místo dávám rozpočet obce. Rozpočet obce na správní rok 1933 je následující:

součet řádné potřeby činí 33 920 Kč

součet řádné úhrady činí 17 655 Kč

jeví se tudíž schodek 16 265 Kč

a uhradí se 200% přirážkou k daní domovní a činžovní a 250% přirážkou k ostatním daním.

8. února provedena kolaudace silnice na horním konci obce. Panská stodola, která je až v samém kraji silnice, se s dohodnutím arcibiskupské lesní správy odstraní.

Počasí. V lednu začíná mrznout a ku konci měsíce ukazuje teploměr 18 stupňů celsia pod nulou. Únor je mírnější a březen hlásí svůj příchod v plné síle jara. Léto bylo dosti chladné a suché, podzim však dodržel, co léto započalo. Obilí se dostalo domů suché beze vsí pohromy a v zrně bylo obstojné. Za to ale úroda brambor byla malá, následek to přílišného sucha. Sena i otavy je také málo.

Různé. Toto suché počasí jaké celý rok panovalo, podporovalo rozmnožení myši tak, že občané si s hubením mnohde nevěděli ani rady. Okresní úřad nařídil proto hubení myši fosforovým těstem, které obec ve velkém objednala a dle výměry pole každému občanu přidělila. 1 kg tohoto těsta stál 5 Kč. Jinde zase podporovaly obce hubení tím, že za každý myši ocas dostal ten, jenž jej doručil 3 h. Všechno ale nepomáhalo, a myši stále víc a víc přibývalo. Jedině zase změna počasí, jak staří hospodáři tvrdí a to vlhké, mlhavé a sychravé, pomůže a snad také vyhubí tohoto velkého škůdce polního. Toto sucho, které panovalo, mělo také vliv na prameny vod ve studních. Voda skoro v každé klesla tak, že nebylo možné vodu sehnat ani ku vaření, neku-li k napájení dobytka. Časné z rána jezdili občané k rybníku a v bečkách či sudech domů vodu vozili, aby měli pro dobytek. V mnohých studních se voda úplně ztratila, a proto bylo nutno skoro každou alespoň o 1m prohloubit a tím se zase nabylo spodnějších pramenů.

Autobus. Autobusová linka Čs. státních drah Loštice, Mohelnice, Rájec, Zábřeh se 1. dubnem ruší, poněvadž se nevyplácí.

Odvody. K odvodu jde letos 15 branců, z nichž 8 z první třídy, 4 z druhé třídy a 3 z třetí třídy. Odvedení byli 3 a 2 odesláni do Olomouce na zjištění. Odvody byly vždy konány v německém hotelu „Eiche“ v Zábřehu. Letos se to ale změnilo a začalo se odvádět v zábřežské „Sokolovně“.

Krádeže. Nezaměstnanost, která teď panuje, má vliv také na krádeže. Na naší obec mají tito lupičové zvláštní záslusk. Tak obchodnice zbožím smíšeným, která se z naší obce odstěhovala do Zábřehu, byla za svého pobytu zde vykradena. Neznámí pachatelé jí odcizili za 800 Kč cenných papírů, špek, cukr, vuřt a čokoládu. Také do „Rolnické mlékárny“, na níž mají zvlášť spadeno, se dvakrát po sobě vloupali a odcizili 150 kg másla a na horním konci obce z bytu J. P. sebrali 1 jízdní kolo v ceně 950 Kč.

Stavby. Staveb letos bylo málo. V březnu se začalo stavět na horním konci obce. Starý domek se rozbořil a na tom samém místě se postavil úplně nový. Dále se postavila 1 stodola a nějaké to přestavění stájí. Rolníci si zavádějí samočinná napajedla a proto ta reparace těch stájí. Nezaměstnaných, kteří pobírají podporu ze státní stravovací akce, bylo v únoru 19, ku konci roku v měsíci prosinci už jen 10. Náš p. prezident Masaryk chtěl krizi řešit tímto způsobem. Předně napsal pár slov tohoto znění: „Chtějí-li lidé pracovat, nesmějí peníze zahálet“. A na základě tomto usneseno, zavést tak zvanou „Půjčku práce“, která by aspoň částečně zmírnila nezaměstnanost a roztočila kola všech továren. Již od 200 Kč je možno půjčit státu peníze na 5 % úrok. Sehnalo se toho dosti, každý státní zaměstnanec, jak úředník tak dělník upsal banky, státní podniky, národní spolky, ba i snad každá obec z kmenového jmění jinak nedotknutelného upisovala tuto půjčku. Doufejme tedy, že ona slova pronesená p. prezidentem dojdou ve skutečnost. Ve schůzi ob. zastup. ze dne 30. května 1933 povoleno upsat na půjčku práce 3 000 Kč z kmenového jmění. Vláda na nezaměstnané v r. 1933 vydala 813 milionů Kč. Mezinárodní úřad práce odhaduje počet nezaměstnaných v lednu na celém světě na 30 milionů, z toho v Americe 15 mil.

Sbírka na národní letectví. Také na naše letectví uspořádána byla po celé republice sbírka, aby továrny mohly vybudovat větší vzduchovou obranu proti jiným nepřítelům.

Veřejné. Na oslavu 15ti letého trvání republiky Čs. uspořádala místní osvětová komise přednášku s koncertem hudby zvolské na sále pana F. N. Na svém statku v Hostivaři zemřel dne 12. prosince v 16 hodin 5 minut bývalý ministerský předseda a předseda republikánské strany Dr. Antonín Švehla na chřipkový zápal plicní.

Vrah z lásky. 30. května tohoto roku, došla v novinách zpráva o vrahu z lásky, který pochází z naší obce, o F. H. zaznamenávám jen stručnou zprávu, jak se věc udála. F. H. prodal svoji usedlost a touhou hnán k něčemu lepšímu. Kupoval hostince, mlýny a hospodářství, na nichž prodělával vždy značné peníze. Došlo to tak daleko, že neměl už žádné peníze, poněvadž měl o svoji ženu strach, aby netrpěla nouzí, zastřelil ji ve spánku. Sám se potom udal policii a porota v Novém Jičíně ho odsoudila k smrti provazem. Jeho zástupce podal zmateční stížnost.

Populace. Letos zaznamenávám následující narození a úmrtí. Narodilo se 11 dětí a to 6 rodu mužského a 5 rodu ženského. Zemřelo 10 osob – 4 rodu mužského a 6 rodu ženského. Přibyl nám tedy 1 nový občan tento rok.

Nakažlivá nemoc. V obci řadí jako jiná léta teď napořád v podzimních měsících nemoc chřipka a záškrt. Chřipkou onemocnělo spousta lidí, na záškrt máme 7 případů.

Jaký bude zase ten nový rok, každý jistě od něj něco očekává. Co však dobrého přinese. Doufejme, že konečně bude zase tak, jako dříve bývalo.

Rok 1934. Jdeme ve vzpomínkách od počátku tohoto roku do konce a vzpomeňme všeho, co minulo, předně počasí. Zima byla mírná, málo sněhu. V únoru už se ledy boří a březen hlásá krásný příchod jara a příjemného tepla, které v dubnu dosahuje už 30 stupňů celsia. Nastávají veliká sucha. Potokem, kterým vždy šla voda přes vesnici, nejde vůbec žádná, proudy vod studničních vyschly, některé úplně, takže museli mnozí občané studně znovu prohlubovati. Toto suché a krásné počasí trvá až do pozdního podzimu, kdy můžeme smělo říci, že nastává druhé jaro, ač je již listopad, neboť některé stromy kvetou po druhé a dozrávají druhé plody jahod. Úroda je jako po minulých 3 roky, stále slabá. Následek to velikého sucha. Zvláště úroda luk není úplně žádná, takže hospodáři nemají čím dobytek krmiti. Obilí se dostalo s polí domů suché a jeho průměrný výnos po hektaru je následující: pšenice 8 q, žito 15 q, oves 15 q, brambory 125 q.

Různé. Nezaměstnanost a krize hospodářská je pořád stejná a má čím dál větší vliv na defraudace a krádeže, které se všude zmáhají. Naše obec je každoročně po téhle stránce také navštěvována. Zvláště lupiči mají spadenou na „Rolnickou mlékárnu“, kamž se zase letos 2krát vloupali, ale byli brzy zpozorováni a tak bez kořisti prchli. Ba i polní a lesní krádeže byly tak velké, že mnohým lidem neznámí pachatelé odnesli část úrody pšenice i žita z polí. Prováděli to tím způsobem, že ze stojánek uřezali všechny klasy a v pytlicích se to odnášelo. Ku konci roku máme 13 nezaměstnaných, kterým se stále vyplácí státní podpora v poukázkách po 10 Kč na odběr potravin. Také chléb a brambory dostávají.

Odvody. Letos bylo odvedených 8 branců a prodloužila se jim presenční služba z 18 měsíců na 24, tj. 2 roky.

Trafika. Prodejny tabáku, které byly v hostincích, se soustředily v jednu a dostal ji, totiž prodej tabáku, pan J. M. válečný invalida a je umístěna v jeho vlastním domku. Nějakých větších staveb letos nebylo, pouze jedna přestavba rodinného domku a to pan J. M. Starý domek, který stál ještě jako část chlívů z doby, kdy v Rájci-Teodorově vládli Teodorové, se z větší části rozbořil a na témže místě postaven úplně jiný. Obec provedla letos kanalizaci části obce „ve dvoře“ s nezaměstnanými, kterým se platilo částečně poukázkami ze státní stravovací akce a ostatek dostali vyplaceno od obce po 2 Kč za hodinovou mzdu. Jiných staveb nebylo, až na nějaké opravy venkovních fasád (Rolnická mlékárna).

Obecní mapy. Zakoupeny letos také nové katastrální mapy. Jsou skládací, zbarvené a podložené plátnem. Celková jejich cena i s parcelním protokolem je 1600 Kč. Staré mapy, které už nevyhovovaly a které jsou staré 100 let, se uchovávají jako památka.

Slavnosti. Sbor dobrovolných hasičů pořádal letos oslavu svého 54 letého trvání. Sjelo se hasičstvo z celé župy. Slavnost odbývána byla na louce pana J. J. Zakládajícím členům sboru uděleny byly pamětní diplomy.

Místní osvětová komise oslavila pod protektorátem obecního zastupitelstva den nár. osvobození 28. říjen přednáškou a koncertem hudby z volské. Na sále pana F. N. přednášel ředitel zábřežského gymnasia.

Jako dodatek k těmto slavnostím je oslava z roku minulého, která se konala 20. srpna a jest to slavení památky 100 letého založení zdejší kaple. Jediným dokladem k tomuto jubileu zůstal letopočet 1833, vyrytý v kameni nad vchodem do kaple. Jiné záznamy a zápisy shořely v r. 1863 a zničeny byly tehdy i původní zvony. Slavnosti zúčastnil se Dp. kons. rada z Postřelmova a měl ranní mši sv. Velkou slavnou mši sv. sloužil P. Š. farář Rohatecký, zdejší rodák, za asistence P. F. J., katechety rovněž zdejšího rodáka a P. V. V kázání se zavzpomínalo na počátky kaple, které se v ústní tradici dochovaly, mluví o vztahu občanů k této kapli a připomíná, že pan A. U., polní kurát zemědělský ve světové válce a pochovaný v Bělohradě se domohl povolení, aby mohly býti slouženy mše sv. ve zdejší kapli po všechna další léta. Po odpoledním požehnání v kapli, byly požehnány na „kamenci“ u vody „dožínky“ a slavnost tím zakončena.

Rozpočet obecní. Obecní rozpočet na rok 1934 je následující:

řádná potřeba činí	34 063 Kč
řádná úhrada činí	<u>17 992 Kč</u>
jeví se tudíž schodek	16 071 Kč

a uhradí se 200% přírůžkou k dani domovní a činžovní a 250% přírůžkou k ostatním daním. Již po kolik roků se udržuje rozpočet ve stejné rovnováze, ač obec má méně příjmu z obecních polí a luk nežli jiná léta předešlá. K úhradě také se usneslo ob. zastup. vybíratí dávku z piva a to z litra 20 h.

Populace. Záznam narození a úmrtí občanů je následující: narodilo se celkem 18 dětí, z toho 15 chlapců, 3 děvčata. Zemřelo 9 osob, a to 3 muži a 6 žen. Přibýlo tedy dle statistiky 9 občanů.

Volba presidenta. Ve slavném Vladislavském sále na Hradčanech, kterážto místnost se vrací staré slávě, kdy tam bývaly korunovace českých králů, provedena byla letos dne 24. května po čtvrté volba presidenta naší republiky a zvolen znovu hlavou státu. T. G. Masaryk. Dle definitivní ústavy státu nikdo nemůže býti více než dvakrát po sobě zvolen. Toto ustanovení nevztahuje se však na prvního presidenta Masaryka. Výjimkou tou vyjadřuje ústava hlubokou úctu a důvěru, kterou první náš prezident v národě má. Buď zdrav, presidente náš! Končím zase záznam tohoto roku s pevnou myšlenkou, že nový, bude už lepší pro nás všechny, kteří moznou rukou si dobýváme chléb vezdejší.

Rok 1935. Nový kronikář. Po odchodu kronikáře F. Ž., následkem přesídlení do obce Leštiny, byl jsem pověřen já, F. H., úředník berného úřadu v Šumperku, vedením obecní kroniky. Narodil jsem se v Rájci dne 7. listopadu 1901, příslušný do Rájce a rovněž bytem v Rájci čís. 24. Vystudoval jsem 4. třídu gymnasia v Zábřehu a v roce 1926 jsem nastoupil službu u berního úřadu v Šumperku, kde jsem dosud zaměstnán.

Počasí. Povětrnostní poměry v tomto roce byly celkem průměrné, mírné. Po vánocích napadlo sněhu a udržela se dobrá sanice, pouze ale do konce měsíce ledna. Za účelem dosažení větší plochy vodní k lámání ledu byl zahrazen potok nad rybníkem a učiněna tak nádrž, která po zamrznutí dala mnoho ledu. Led se letošního roku kromě místní potřeby vozil většinou do Zvole. Jaro bylo dosti dlouho chladné a teprve koncem května se začalo oteplovat. Léto bylo pak suché, podzim se vydařil a bylo dosti dlouho pěkné počasí, takže veškeré polní práce se skončily za pěkného počasí. V listopadu a v prosinci častěji pršelo, do čehož i chumelilo, takže zima nezačala hezky. Ani na svátky vánoční nenapadlo mnoho sněhu.

Převody usedlostí. Dlužno také poznamenati následující. Na podzim se přičlenil na selský statek, který od dávných dob spravovali rolníci z rodu Loučňých, F. Ž., syn A. Ž., rolník v Rájci. Jelikož F. L. mužských potomků nezanechává, odstoupil statek nejstarší dceři Marii, která, jak podotknuto, provdala se za F. Ž. Tím zaniká rod Loučňých na této usedlosti.

Také v bývalém Teodorově nastala změna majitele. Držitelé usedlosti této Hányšové, původem Němci, od nepaměti hospodařili na této rolnické usedlosti až nynější majitel J. H. jsa bezdětný, předal usedlost neteři Miladě ze strany manželčiny, která se provdala za A. B., rolník v Rájci.

Po zemřelém J. H., domkaři v Rájci koupil domek i pozemky jeho soused F. D., kolář v Rájci za úhrnou cenu 10 000 Kč. Domek pak opravil a připojil ku své usedlosti.

Majitel rolnické usedlosti F. H. prodal svoji usedlost manželům J. a A. P. za cenu 40 000 Kč. Polnosti k usedlosti náležející rozprodal s veškerou úrodou jednu míru až za 5 000 Kč.

Domek patřící F. a T. P. koupila M. K. z Jestřebí za 7 000 Kč. Rovněž byly odprodány polnosti od usedlosti F. N., který následkem rozvodu byl nucen část polností odprodati. Dosáhl ceny 6 000 Kč za jednu míru a polnosti odkoupil A. Š., rolník v Rájci. Celkem bylo odprodáno devět mír.

Stavba rybníka. Následkem nedostatečného množství vody pro případ požáru byl zřízen letošního roku nad vesnicí ještě jeden rybník a to hned vedle rybníka starého. Do nového rybníka byla místním rybářským spolkem dána rybí násada.

Nehody. Těsně po svátcích vánočních, stala se F. P., majiteli osobního auta nehoda na železničním přejezdu na trati Zábřeh - Šumperk v místě poblíže stavitele v Zábřehu. Jel ze Zábřehu kolem 9. hodiny večer domů a nefungovala mu světla, takže najel na železniční závory právě v okamžiku, kdy přijížděl vlak ze stanice Zábřehu, který auto zachytil, kus je vlekl po trati a doslovně je rozdrtil. F. P. byl pohmožděn na hlavě a vnitřně a byl odvezen do nemocnice v Šumperku, kdežto spolujezdci J. K. z Rájce se nestalo vůbec nic.

Rovněž rolníku J. H. se přihodilo neštěstí. Jel s koňským povozem, naloženým pískem a vedle povozu šel jeho čtyři roky starý hoch Oldřich, který se držel klanice vozu. Neznámým způsobem spadl pod zadní kolo vozu hlavou, které mu byla vážně poraněna. Po první pomoci byl ihned dopraven do nemocnice v Olomouci, kde ještě téhož dne zemřel.

Porody - úmrtnost. Během letošního roku se narodilo v naší obci celkem 5 hochů a 1 děvče. Zemřely 3 osoby, mezi nimi i manželka radního.

Odvozy. Odvodů se zúčastnilo šest branců z naší obce, za druhou třídu 3, za třetí třídu 3, z toho odvedeno 3. Třída první nebyla letos povolána, ježto jsou to branci narození v době světové války a z důvodu toho budou voláni o rok později.

Úroda. Letošní úroda obilí byla vesměs dobrá, až na otavy, které následkem velkého sucha ve žních nebyly žádné, za to senoseč byla dobrá. Zavedením obilného monopolu byly pro tento rok stanoveny následující ceny.

Ceny:	1q pšenice	130 Kč
	1q žita	120 Kč
	1 q ovsa	105 Kč
	1q ječmene	120 Kč
	1 q brambor	30 Kč
Sklizeň: z 1 míry pšenice		400 kg
	z 1 míry žita	350 kg
	z 1 míry ovsa	400 kg
	z 1 míry ječmene	500 kg
	z 1 míry brambor	25-30 q

Ceny tyto stanoveny byly dle hektolitrové váhy a každým měsícem se odstupňovaly o 1,50 Kč až do měsíce května příštího roku. Toho roku byla také malá úroda třešňového ovoce, hrušek i jablek, takže na podzim se platilo za pěkné zimní jablka 2 Kč - 2 Kč 50h. Hojně se urodilo švestek.

Nákaza hovězího dobytka. Dobytek byl postižen pohlavní nákazou a byly jí zamořeny většinou všechny chlévy ve vsi. Z toho důvodu se ani nepřipouštěl k býkům. Také včely byly postiženy nákazou tzv. roztočová nákaza včelích ovzdušnic.

Krádeže. Při letošních zabíjačkách navštívili naši obec zloději a odnesli panu K., rolníku všeckero maso a slaninu, kterou měl uschovánu na půdě. Byla to zabíjačka ze dvou vepřů a škoda krádeží způsobena byla odhadnuta na 900 Kč. Pachatel zjištěn nebyl.

Volby. Dne 19. května konaly se volby do poslanecké sněmovny v senátu. Dne 26. května pak volby do zemského a okresního zastupitelstva ve školní budově. Předvolebních schůzí bylo v naší obci několik, ale celkem celé volební období mělo klidný průběh bez jakéhokoliv napadání se politických stran. Výsledky voleb jsou následující:

	Poslanecká sněmovna	Senát	Zemská zast.	Okresní zast.
Strana republikánská	108	90	100	100
Strana soc. demokrat.	18	19	16	15
Strana nár. socialist.	44	39	44	40
Strana komunist.	14	8	8	10
Strana lidová	139	126	124	127
Strana živnostenská	27	19	25	26
Südetendeüstsche Partei	1		1	1
Strana nár. sjednoc.	2	2	2	2

Změna v obecním zastupitelstvu. Následkem přestěhování se F. H., člena obecního zastupitelstva a předsedy místní Osvětové komise, byl do obecního zastupitelstva jmenován pan F. N., rolník a hostinský a za předsedu osvětové komise řídící učitel.

Změna nadlesního. Dosavadní správce arcibiskupského revíru pan J. D., byl letošního roku přeložen a na jeho místo dosazen nový správce pan J. F.

Činnost spolková. Během letošního roku pořádal Sokol 2 taneční zábavy, Orel 2. Místní dívky pořádaly Kateřinskou zábavu. Divadel sehráno Sokolem 5, Orlem 4, Národní Jednotou 2. Mimo to předváděl Orel 3 filmové představení. Veřejná lidová slavnost nebyla žádná.

Oslavy prezidenta osvoboditele. Narozzeniny T. G. Masaryka uctil sbor dobrovol. hasičů zapálením hranice dne 6. března. Proslov pronesl pan F. F. starší, okrskový náčelník dobr. hasičů. V neděli dne 10. března byly oslavy na sále p. F. N., kde promluvil ředitel gymnasia ze Zábřehu. Při oslavách účinkovala hudba zvolská. Školní děti přednesly hodně básní k narozeninám prezidentovým.

Odstoupení prezidenta. V měsíci prosinci rozšířila se po naší vlasti zpráva, že první prezident Československé republiky Dr. Tomáš G. Masaryk se vzdává svého úřadu presidentského a oficiálně byla potvrzena dne 14. prosince 1935 prohlášením samého prezidenta. Odstoupivší prezident prohlásil, že pro pokročilý věk se úřadu svého vzdává, aby snad po jeho smrti nenastaly třenice politické. Jako prezident vládl nám po 17 roků. Do voleb příštího prezidenta byl pověřen vládou min. předseda dr. Milan Hodža. Volby nového prezidenta se konaly 18. prosince 1935. Odchodem prezidenta Osvoboditele ztrácí národ Československý muže, který celý svůj život zasvětil znovuzzkříšení národa českého, který po 300 leté porobě

procitl 28. října 1918 jako republika Československá a v čelo její postaven byl její osvoboditel T. G. Masaryk. Čest budiž jeho památce i pro věky budoucí.

Volby nového presidenta. Dne 18. prosince 1935 byl zvolen presidentem, bývalý Masarykův spolupracovník, ministr zahraničí Dr. E. Beneš, druhým presidentem republiky Československé. Na presidentský stolec kandidoval též Dr. Bohumil Němec, univ. profesor, který však den před volbou se kandidatury vzdal. Při volbách obdržel Dr. E. Beneš 340 hlasů, Dr. Boh. Němec 24 hlasy a 76 hlasů bylo prázdných. Ministerstvo zahraničí, které od počátku naší republiky nepřetržitě spravoval Dr. E. Beneš, bylo obsazeno K. Kroftou.

Obecní rozpočet 1935. Příjem obecní činí	43 717 Kč 85 h
vydání	<u>41 281 Kč 35 h</u>
schodek	2 436 Kč 50 h

Obec v tomto případě, aby uhradila schodek, usnesla se vybírat obecní přirážky k dani domovní a činžovní 200 % k ostatním pak daním 250 %.

Rok 1936. Počasí. V roce 1936 bylo celkem špatné počasí. Hned začátkem měsíce ledna trochu přimrzlo, což trvalo pouze asi 14 dní, načež se střídaly sněhové vánice s deštěm tak, že do jara nebyla ani žádná sanice. Také ledu bylo v letošní zimě málo a spotřebitelé tak tak, že si ho mohli nalámati dostatečné množství. Obilí dosti dobře přezimovalo a s vlhkým jarem bujně rostlo, a již před odkvětem mnohé polehlo. Též senoseč byla letos častěji než jindy, neboť skoro po celé jarní období vydatně pršelo. Žňové období bylo též mokré. Obilí všude leželo a místy, kde byl naset jetel, porostlo a také v panácích, protože nebylo možno je sklídit následkem vlhka. Mnozí rolníci vozili je domů přímo do mlátiček, neboť jinak by bylo k nepotřebě. Podzim nebyl lepší, brambory s řepou se sklízely za nevlídného počasí v dešti a v zimě. Ozimy byly následkem dosti citelné zimy špatné, některé obilí sotva sešlo. Nebylo viděti zelené lány jako léta minulá a vypadalo to jako pole zoraná, nezasetá. Jen jednu výhodu přinesl tento mokrá rok, že bylo hojně krmiva a větší zásoby píce na zimu. Zima se přihlásila velmi brzy. Již v listopadu byly citelné mrazy, které se stupňovaly a v prosinci dosáhly až -21°C. Začátkem prosince pak napadlo něco sněhu, který držel asi 14 dnů, ale vánoční svátky byly bez sněhu.

Oslava státních svátků. Narozeniny a jmeniny našeho presidenta osvoboditele byly uctěny zapálením hranice a proslovem starosty obce. Zúčastnil se jich sbor dobrovolných hasičů, obecní zastupitelstvo a místní občané. Oslavy státního svátku 28. října se letos poprvé vůbec nekonaly.

Nakažlivá nemoc vepřů. Z nakažlivých chorob zvířecích se vyskytla červenka vepřů a musela býti jedna prasnice poražena. Jiných chorob nebylo.

Civilní protiletectká obrana. Na základě vyhlášky okresního úřadu v Zábřehu byla nařízena v každé obci civilní protiletectká obrana. Zařazení do ní byli muži zproštěni vojenské služby, v obci stále se zdržující. V naší obci byl jmenován velitelem protiletectké obrany pan J. N. a jeho náměstkem p. K. K.. V červenci byl uspořádán po celé zemi Moravskoslezské nálet nepřátelských letadel a v každé obci musela býti po tři dny v pohotovosti stráž protiletectké obrany. V naší obci během té doby zahlédli několikrát nepřátelská letadla a zvonili na poplach. Lidé upozornění nevycházeli z domů a veškerá doprava byla přerušena po dobu náletu nepřátelských letadel. Tato akce se osvědčila.

Předvojenská výchova. Zároveň byla nařízena předvojenská výchova od 15 do 20 roků a každou neděli byla pořádána cvičení pod vojenským dozorem v sousední vesnici ve Zvoli. Z naší vesnice se také zúčastnili hoši od 15 do 20 roků těchto cvičení.

Půjčka. Půjčka na obranu státu letošního roku vypsána vynesla přes 3 miliardy Kč a stlačila hodně cifru nezaměstnaným, kteří našli práci na opevňovacích pracích. V našem kraji počaly se stavěti opevňovací zákopy u Králík a Červené Vody, na nichž našlo mnoho nezaměstnaných ze Zábřežského okresu práci a několik i z naší obce.

Nový okresní hejtman. Letošního roku byl přeložen dosavadní okresní hejtman pan B. F. do ústředí k zemskému úřadu do Brna. Okresní úřad až do nastoupení nového hejtmána vedl vrch. kom. Nový okresní hejtman p. K. R. z Kyjova nastoupil koncem roku.

Myší záplava. Polností v naší obci byly letos napadeny spoustou myší. Bylo je vidět pobíhat i po silnici a mnoho jich bylo přejetých. Školní děti podnikaly na ně výpravy a proutky nebo hůlkami je zabíjely. Stalo se, že jich šikovný chlapec zabil za chvíli až přes 20. Natropily mnoho škody a bylo nařízeno je hubiti. U nás byl zakoupen tekutý tyfový preparát, který však mnoho nepomohl. Louky, meze, železniční násep, vše bylo od myší povrtáno. Lidé se těšili, že snad studený a vlhký podzim je sám vyhubí, ale i tehdy jich bylo viděti všude mnoho. Snad zima od nich pomůže.

Slavnosti a divadla. Národní jednota v Rájci uspořádala krojovanou slavnost dne 10. června na louce pana J. J. Návštěva byla hojná, zvláště krojovaných osob byla mnoho. Předvedena byla též „Moravská beseda“ a slavnostním řečníkem byl pan H. S., zdejší rodák, ředitel měšťanské školy ve Šternberku. Večer byla taneční zábava. Divadel sehrála Národní jednota letos 2, Sokol 2, Orel 2. Plesy pořádal 2 Sokol a 1 Orel. Kromě obvyklé hodové zábavy pořádal p. hostinský F. N. Kateřinskou zábavu. Mimo toho pořádal jednota Orla několik kino-představení a vánoční nadílku pro děti.

Odvody. Letošních odvodů zúčastnilo se 5 branců ze dvou ročníků a odvedeni byli 3 branci.

Stavební ruch. Rodinné domky si postavili v letošním roce pan F. D., krejčí a A. K. Dále bylo podniknuto několik přestaveb rolnických usedlostí a menších oprav.

Převod nemovitostí. Domek, patřící panu J. H. koupil pan J. M. a kus lesa od pana F. N. a J. U. koupil za 20 000 Kč domkař a železničář B. S. Jiných převodů nebylo.

Zánik živností. Pan J. U. přestal letošního roku vyráběti cihly a cihelnu pro nedostatek jakostní hlíny cihlové uzavřel. Zároveň téhož roku ohlásil nákladní autodopravu.

Úrazy. Při mlácení obilí spadl z patra J. Ž. st. a citelně se poranil na hrudníku. Také M. S. spadla z patra a poranila se.

Požár. Dne 22. května tohoto roku snesla se nad zdejší vesnici kolem 7. hodiny večerní prudká bouře. Rolnickou usedlost pana F. K. zasáhl blesk a zapálil ji. Shořelo obytné stavení, přilehlé chlévy a kolna na dřevo. Hospodářské nářadí podařilo se přispěchavším lidem zachrániti, jakož i dobytek. Škoda požárem způsobená byla odhadnuta na 20 000 Kč a kryta byla pojistkou na 9 000 Kč. Po dobu stavby domku ubytoval pohořelý ve svém domě rolník v Rájci. K ohni se sjely hasičské sbory ze Zvole, z Ráječka, Leštiny, Rudolfova a dvě místní ruční stříkačky. Oheň se podařilo lokalizovat za necelou hodinu. Požárem byla vážně ohrožena usedlost starosty obce pan J. S., který však žádné škody neutrpěl.

Porody a úmrtí. Během letošního roku se narodilo v naší obci celkem 9 dětí a zemřelo 5 osob.